

2018/2005(INI)

26.6.2018

STANOVISKO

Výboru pre kultúru a vzdelávanie

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k využívaniu globalizácie: obchodné aspekty
(2018/2005(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Francis Zammit Dimech

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre kultúru a vzdelávanie vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na články 167 a 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
 - so zreteľom na článok 12 Dohovoru OSN o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. mája 2007 o európskej stratégii pre kultúru v globalizovanom svete [KOM(2007)0242] a na uznesenie Rady zo 16. novembra 2007 o európskom programe pre kultúru¹,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. septembra 2012 s názvom „Podpora kultúrnych a tvorivých sektorov v záujme rastu a zamestnanosti v EÚ“ [COM(2012)0537],
 - so zreteľom na Dohovor UNESCO z roku 1970 o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov a Dohovor UNIDROIT z roku 1995 o ukradnutých alebo nezákonne vyvezených kultúrnych predmetoch,
 - so zreteľom na článok 27 Všeobecnej deklarácie ľudských práv o práve na účasť na kultúrnom živote,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel²,
 - so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť s názvom „Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy“ [JOIN(2016)0029],
 - so zreteľom na všeobecné nariadenie EÚ o ochrane údajov, ktoré je účinné od 25. apríla 2018³,
 - so zreteľom na články 10 a 11 Charty základných práv Európskej únie z roku 2010,
- A. keďže EÚ má právo prijímať politiky týkajúce sa obchodu v oblasti kultúrnych a audiovizuálnych služieb s cieľom chrániť a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov, ako aj kultúrneho dedičstva a prispievať k dosiahnutiu cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 4 o kvalitnom vzdelávaní; keďže tieto ďalšie ustanovenia zahŕňajú spoločnú obchodnú politiku podľa vymedzenia v článku 207 ZFEÚ;
- B. keďže v článku 3 ods. 3 ZEÚ sa uvádza, že EÚ musí rešpektovať svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečiť zachovávanie a zveľádovanie európskeho

¹ Ú. v. EÚ C 287, 29.11.2007, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 5.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

kultúrneho dedičstva;

- C. keďže v Dohovore OSN o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov sa vyzýva na dvojstrannú, regionálnu a medzinárodnú spoluprácu na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako aj na podporu medzikultúrneho dialógu s cieľom budovať mosty medzi národmi;
- D. keďže EÚ musí prevziať zodpovednosť za modernizáciu svojej stratégie pre kultúru v globalizovanom svete vrátane presného vymedzenia mediálnych služieb a jasného rámca pre médiá vo verejných inštitúciách a súkromných podnikoch v Európe;
- E. keďže voľný tok informácií vrátane prístupu k európskym spravodajským kanálom môže zlepšiť správu vecí verejných v rozvíjajúcom sa svete;
- F. keďže EÚ musí ďalej rozvíjať právo duševného vlastníctva pre oprávnené používanie osirelých diel v múzeách, archívoch, knižniciach a iných výskumných zariadeniach, ktoré chránia kultúrne dedičstvo;
- G. keďže Európa má rôznorodé tradície a vyspelý kultúrny a kreatívny priemysel, malé a stredné podniky, ako aj rôznorodé systémy verejnoprávnych médií a verejnej podpory kinematografie a keďže podpora kultúrnej rozmanitosti, podpora prístupu ku kultúre a podpora demokratického dialógu musia naďalej zostať hlavnými zásadami v súlade s prístupom EÚ k medzinárodnému obchodu;
- H. keďže v súvislosti s globalizáciou, medzinárodnou spoluprácou a výmenou musí široké vymedzenie kultúry zahŕňať nové hybridné formy kultúrneho vyjadrovania, ako aj hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo vrátane pôvodných a tradičných remeselných postupov s cieľom zohľadniť premenlivú a vyvíjajúcu sa povahu kultúry;
- I. keďže kultúrny a kreatívny priemysel prispieva k tvorbe dôstojných pracovných miest a k hospodárskej prosperite a tvorí približne 2,6 % HDP EÚ, pričom zaznamenáva vyššiu rast ako zvyšok hospodárstva, a keďže predstavuje jedno z najodolnejších odvetví v priebehu finančnej krízy; keďže rozvoj obchodu s tovarom a službami v kultúrnom a kreatívnom priemysle bude tvoriť dôležitú hnaciu silu hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest v Európe;
- J. keďže vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa stanovujú vyššie normy pri spracovávaní osobných údajov, ktoré si vyžadujú určitú mieru zodpovednosti platforiem a služieb v oblasti prenosu údajov v rámci regulácie medzinárodného obchodu;
- K. keďže EÚ má prebytok v rámci obchodu s tovarom kultúrneho charakteru a kultúrnymi službami so zvyškom sveta;
- L. keďže EÚ má deficit so zvyškom sveta v rámci obchodu s audiovizuálnymi a súvisiacimi službami;
- M. keďže kultúrna a jazyková rozmanitosť je jednou zo základných hodnôt EÚ a je súčasťou jej politik v oblasti kultúrnej diplomacie;
- N. keďže inovácie a tvorivosť sú potrebné s cieľom zabezpečiť udržateľnejší rozvoj miest,

regiónov a spoločností ako celku a sú kľúčom k poskytovaniu riešení spoločenských výziev, ktorým naše spoločnosti dnes čelia;

- O. keďže ochrana osobných údajov a právo na súkromie sú základnými právami, a preto sú nezrušiteľné vo všetkých obchodných dohodách;
 - P. keďže Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018 zahŕňa aj záväzok bojovať proti nezákonnému obchodu s tovarom kultúrneho charakteru;
 - Q. keďže kultúra je hnacou silou inovácie a zmeny správania prostredníctvom vytvárania nových životných štýlov a paradigiem trvalo udržateľného rozvoja a umožňuje prístupy založené na spoločenstve a prístupy vychádzajúce z miestnej úrovne, ktoré sú nevyhnutné na miestne pochopenie globalizácie a trvalo udržateľného rozvoja, čím prispieva k dosahovaniu mnohých existujúcich cieľov trvalo udržateľného rozvoja a uľahčuje ho;
 - R. keďže využívanie globalizácie v obchodných aspektoch týkajúcich sa tovaru kultúrneho charakteru si vyžaduje prísne dodržiavanie všetkých medzinárodných dohovorov o ochrane kultúrneho dedičstva, najmä ustanovení Haagskeho dohovoru z roku 1954, dohovoru UNESCO z roku 1970 a dohovoru UNIDROIT z roku 1995;
 - S. keďže remeslá a výroba umeleckých diel sú predovšetkým kľúčom k miestnemu rozvoju;
 - T. keďže medzikultúrny dialóg podporuje rešpekt a vzájomné porozumenie a podporuje spravodlivejšie spoločenské a hospodárske výmeny vrátane obchodu, čím napomáha vytvoreniu postupov, ktoré podporujú záujmy všetkých strán vyváženým a úctivejším spôsobom, a boju proti nečestným praktikám, ako sú protiprávne doložky a jednostranné uloženie podmienok;
1. zdôrazňuje, že kultúra a vzdelávanie vrátane celoživotného vzdelávania sú spoločným tovarom, že prístup ku kultúre a vzdelávaniu sú ľudskými právami a že kultúru a vzdelávanie preto nie je možné posudzovať či riadiť rovnakým spôsobom ako tovar alebo služby, ale skôr ako spoločný majetok, ktorý je potrebné zachovať a neprestajne zlepšovať; požaduje preto, aby boli kultúrne, audiovizuálne a vzdelávacie služby vrátane tých, ktoré sú poskytované online, jasne vylúčené z obchodných dohôd medzi Úniou a tretími krajinami, ako je napríklad TTIP;
 2. trvá preto na kľúčovej úlohe, ktorú zohráva Dohovor UNESCO z roku 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov v rámci medzinárodných obchodných zmlúv, v ktorých by sa mali zohľadňovať a dodržiavať príslušné ustanovenia tohto dohovoru;
 3. zdôrazňuje, že globalizácia predstavuje príležitosť pre kultúrny a kreatívny priemysel Európskej únie prostredníctvom zlepšenia prístupu k európskej kultúre, ktorý umožňuje, zo zvyšku sveta a vytvorenia globálnej základne talentov;
 4. považuje za dôležité vyvážiť obchodné rokovania týkajúce sa autorských práv, aby sa zabezpečilo, že sa o nich nebude rokovať podľa zásady o najmenšom spoločnom menovateli, ale aby platili normy o ochrane kultúrneho dedičstva, podpore kultúrnej

rozmanitosti a ochrane príjmu tých osôb, ktoré pracujú v oblasti kultúry a médií, že podporujú a posilňujú tvorivosť, šírenie vedomostí a obsahu, ako aj práva používateľov v digitálnom veku a že budú predstavovať otvorené obchodné prostredie založené na pravidlách, ktoré je dôležité pre prosperitu kultúrneho a kreatívneho priemyslu Európskej únie;

5. opakuje svoju výzvu, aby v obchodných rokovaniach s tretími krajinami EÚ uplatňovala svoje právo prijímať alebo zachovávať opatrenia (najmä regulačnej a/alebo finančnej povahy) vrátane právne záväzného všeobecného ustanovenia týkajúce sa ochrany a podpory kultúrnej a jazykovej rozmanitosti, kultúrneho dedičstva, slobody prejavu, pluralizmu médií a slobody médií bez ohľadu na použitú technológiu alebo distribučnú platformu;
6. vyzýva Komisiu, aby v budúcich obchodných rokovaniach podporovala prístup k európskym informačným službám;
7. domnieva sa, že kultúrne a vzdelávacie výmeny medzi EÚ a jej partnermi prispievajú k spoločnému trvalo udržateľnému rozvoju, rastu, sociálnej súdržnosti, demokracii, hospodárskej prosperite a vytváraniu dôstojných pracovných miest v súlade s programom dôstojnej práce Medzinárodnej organizácie práce, a to aj v družstevnom sektore;
8. je presvedčený, že v globalizovanom svete by redakčná zodpovednosť médií a online platforiem mala byť základným nástrojom, ako zasahovať proti falošným správam a nenávisťným prejavom, a že sa musí dosiahnuť spravodlivá súťaž v reklame podľa medzinárodných obchodných dohôv;
9. pripomína, že politiky v oblasti kultúry a vzdelávania založené na demokratických a spoločných hodnotách, ako aj prístup ku kultúrnemu dedičstvu sú kľúčom k zabezpečeniu sociálnej súdržnosti, solidarity, aktívnej účasti občanov, odolnosti a spravodlivému rozdeleniu bohatstva a konkurencieschopnosti a môžu občanom poskytnúť vedomosti a sociálne a prierezové zručnosti, ako sú medzikultúrne zručnosti, podnikavosť, riešenie problémov, tvorivosť a kritické myslenie, potrebné na riešenie globalizácie; nabáda na posilnenie kvalitných sietí univerzít, škôl a múzeí, ktoré podporujú vzájomné učenie a uznávanie akademických kvalifikácií, a na podporu globálneho a komplexného občianstva;
10. požaduje uplatňovanie hľadiska vzdelávania v oblasti trvalej udržateľnosti, spravodlivého obchodu a ekologického občianstva medzi disciplínami, najmä v rámci výchovy k podnikaniu vrátane sociálneho podnikania, a v oblasti digitálnej gramotnosti a zručnosti;
11. žiada Komisiu a členské štáty, aby podporovali a rozvíjali cielenú, inkluzívnu a vysokokvalitnú mobilitu, vzdelávanie, kultúrnu a jazykovú výmenu a programy vedeckej spolupráce s cieľom umožniť medzinárodnú spoluprácu a výmenu poznatkov a zároveň rozšíriť STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) na STEAM (veda, technológia, inžinierstvo, umenie a matematika); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu spolu s financovaním výskumu ako nástroj, prostredníctvom ktorého môže globalizácia fungovať účinnejšie, a ako najlepší prostriedok na odstránenie prekážok;

12. pripomína osobitnú úlohu kultúry vo vonkajších vzťahoch a v rozvojových politikách, a to najmä pri riešení a prevencii konfliktov, budovaní mieru a posilňovaní postavenia miestneho obyvateľstva; domnieva sa preto, že na dosiahnutie nového konsenzu o rozvoji je potrebná ambiciózna a stabilná stratégia v oblasti kultúry zahŕňajúca kultúrnu diplomaciu;
13. nabáda Komisiu a členské štáty, aby rozvíjali existujúce štruktúry EÚ pri budúcich činnostiach v oblasti kultúrnej diplomacie a aby udržiavali konkrétne iniciatívy EÚ a existujúce programy v súlade so zásadami solidarity a udržateľnosti, ktoré sú zamerané na znižovanie chudoby a podporu medzinárodného rozvoja.
14. pripomína, že šport je vysoko globalizovaná hospodárska činnosť, ale aj spoločenský nástroj na začlenenie, posilnenie postavenia a individuálny a kolektívny rozvoj; pripomína preto potrebu zabezpečiť vysoké štandardy etiky a transparentnosti pri riadení medzinárodného obchodu a hospodárskej činnosti v odvetví športu;
15. pripomína potrebu zabezpečiť transparentnosť a demokraciu v rámci obchodných dohôd a rozhodovacích procesov a podporuje účasť občanov, ktorých pracovné podmienky, prostredia, zdravie a blahobyt budú dotknuté, na rozhodovacích procesoch.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	19.6.2018
Výsledok záverečného hlasovania	+: 25 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhabazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

25	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
ENF	Dominique Bilde
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania